

Sygn. akt IV CO 9/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Krzysztof Pietrzykowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 7 marca 2019 r.,  
wniosku strony pozwanej  
o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego w [...]:  
[...]  
od rozpoznania sprawy I AGa [...]  
z apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w B.  
z dnia 14 sierpnia 2018 r., sygn. akt VII GC [...]  
w sprawie z powództwa Gminy B.  
przeciwko E. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.  
o zapłatę,

**I. umarza postępowanie w zakresie wniosku o wyłączenie od  
rozpoznania sprawy sędziów Sądu Apelacyjnego w [...]: [...];**

**II. odda wniosek w pozostałym zakresie.**

## UZASADNIENIE

Pozwana E. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. zawarła w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w B., z dnia 14 sierpnia 2018 r., skierowanej do Sądu Apelacyjnego w [...], oparty na podstawach z art. 48 § 1 ust. 1 oraz art. 49 w zw. z art. 50 k.p.c. wnioski o wyłączenie od rozpoznania tej sprawy wszystkich sędziów tego Sądu z uwagi na uzasadnione - jej zdaniem - obawy o niemożliwość zachowania przez nich bezstronności i niezawisłości sędziowskiej, jak i odbiór orzekania w sprawie Miasta B. przez sąd [...]. We wniosku skarżąca wymieniła sędziów wskazanych w rubrum postanowienia.

Przyczyną, dla których skarżąca obawia się stronnictwa sędziów, jest ich powiązanie z powodową gminą, w której wykonują zawód i zamieszkują, a także możliwość odniesienia osobistych korzyści z wyroku przysparzającego powodce ok. 30 mln zł. Skarżąca ujęła tę zależność następująco „(...) sędziowie wykonujący zawód na obszarze Gminy B. mają interes faktyczny, aby budżet gminy, w której zamieszkują i mają swoje centrum interesów życiowych oraz gospodarczych, a także orzekają, został zasilony o kwotę 30 mln zł. Można powiedzieć, że budżet każdego mieszkańca B. wzrośnie lub nie wzrośnie o 30 mln zł w zależności od wyniku postępowania.” Pozwana wskazała też na konieczność uwzględnienia choćby subiektywnej uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziów orzekających w sprawie.

Sędziowie Sądu Apelacyjnego w [...] złożyli oświadczenia, w których wyjaśnili, że nie zachodzą po ich stronie żadne okoliczności uzasadniające ich wyłączenie od rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy, rozpoznający sprawę jako przełożony nad Sadem Apelacyjnym w [...] (art. 52 § 1 k.p.c.), zważył, co następuje:

Fakt wykonywania pracy na obszarze gminy (ponieważ tylko ta okoliczność jest niewątpliwa w stosunku do sędziów orzekających obecnie w Sądzie Apelacyjnym w [...], którzy mogą zamieszkiwać poza granicami powodowej gminy) nie stanowi podstawy wyłączenia sędziego z mocy ustawy na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż nie świadczy o pozostawaniu z tą gminą w stosunku prawnym

powodującym, że wynik sprawy oddziaływa na jego prawa lub obowiązki. Nawet w stosunku do sędziów będących mieszkańcami Gminy B. taki stosunek nie zachodziłby, ponieważ sposób rozstrzygnięcia sprawy zakupu przez pozwaną tzw. Resztówki o spornym składzie, obejmującej udziały w pozwanej spółce, nie ma znaczenia dla ich praw czy obowiązków. Uzyskanie przez powódkę – w razie wygrania sporu – zapłaty nie spowoduje żadnej zmiany w zakresie praw czy obowiązków sędziów Sądu Apelacyjnego w [...], podobnie jak przegranie przez nią tej sprawy. Tym samym z pewnością nie zachodzą podstawy do stwierdzenia, że wskazani sędziowie są wyłączeni od rozpoznania tej sprawy z mocy ustawy.

Możliwe byłoby ewentualnie wystąpienie przesłanki z art. 49 k.p.c. – i w tym kierunku w zasadzie zmierza uzasadnienie skarżącej, która twierdzi, że ma podstawy by obawiać się, iż sędziowie nie zachowają bezstronności w tej sprawie i rozstrzygną ją na korzyść gminy, skuszeni wizją poprawy swojego bytu, jako jej mieszkańców, na skutek zwiększenia budżetu gminy o ok. 2% w wyniku otrzymania od pozwanej zasądzonej kwoty ok. 30 mln zł. Podejrzenia i wątpliwości strony muszą być brane pod uwagę i rozważone, jednak przyczynę wyłączenia stanowić mogą jedynie okoliczności zdolne wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziów. Zwiększenie bądź zmniejszenie budżetu gminnego nie przekłada się automatycznie na wymierne i znaczące korzyści wszystkich mieszkańców gminy. Proces decydowania o wydatkowaniu budżetu jest złożony, a korzyści płynące dla konkretnego mieszkańca z jego zwiększenia o 2% - na tyle mgliste, że nie można ich uznać za okoliczność, która uzasadnia jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziów pracujących, a nawet zamieszkałych na terenie gminy, jako czynnik mogący na tę bezstronność wpłynąć czy to z powodu rachowania na korzyści własne, czy z obawy przed niezadowoleniem innych mieszkańców gminy. Prawdopodobnie, gdyby nie sugestie pozwanej, sędziowie Sądu Apelacyjnego w [...] nie pomyśleliby nawet o takim powiązaniu. Jednak uzmysłowienie im tej możliwej zależności nie zmienia wniosku, że nie jest to okoliczność przekonująco uzasadniająca przedstawioną wątpliwość i przemawiająca za uwzględnieniem wniosku o wyłączenie sędziów. Dlatego wniosek pozwanej został oddalony w stosunku do sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] aktywnie orzekających w tym Sądzie.

Natomiast co do wniosku odnoszącego się do czworga sędziów z których dwóch orzeka obecnie w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, trzecia pozostaje na delegacji w tym Sądzie, a czwarty przeszedł w stan spoczynku - postępowanie zostało umorzone, jako bezprzedmiotowe (art. 355 § 1 k.p.c.).